

NOTAT NATURMANGFOLD SOLBERGÅSEN

Oppdragsnavn **Solbergåsen**
Prosjekt nr. **1350058051**
Mottaker **LK Arkitekter v/Lorentz Kielland**
Dokument type **Notat**
Dato **16.01.2024**
Utført av **Karen Ferris**
Sjekkert av **Paul Andreas Aakerøy**

1. Innledning

Rambøll er bedt om å sammenstille et notat etter feltundersøkelse av et område rundt Solbergåsen, i Grimstad kommune. Notatet er ment å gi oppdragsgiver et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

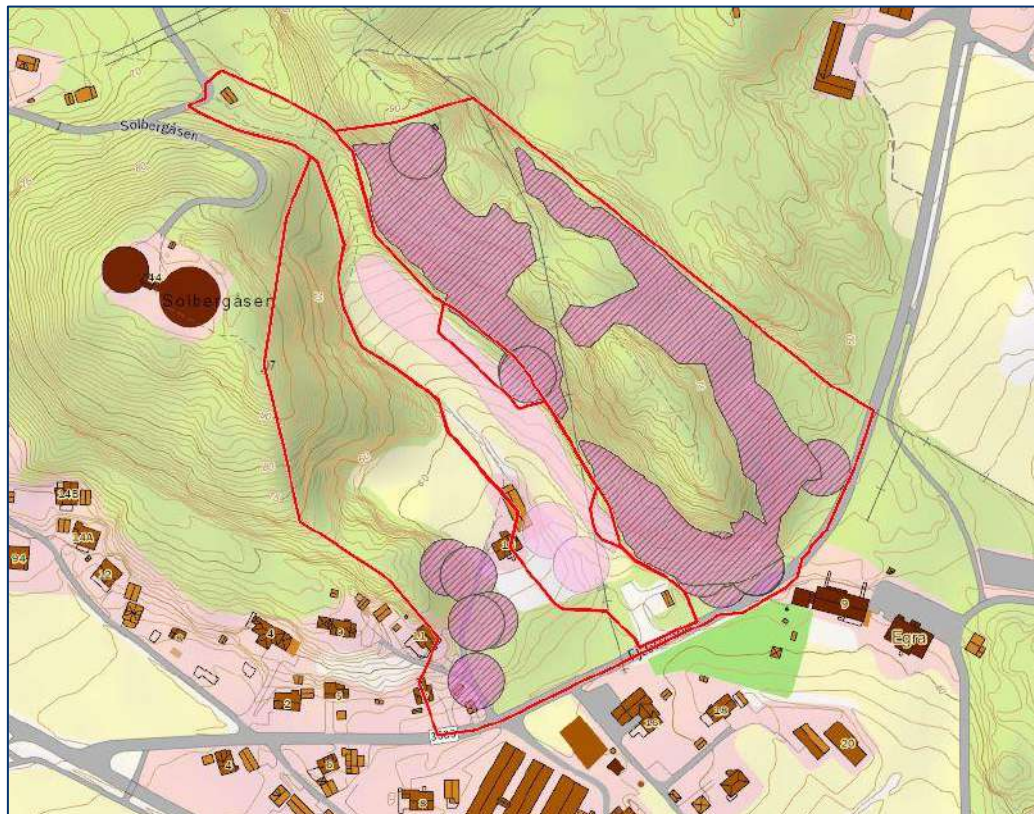
Planområdet ble i sin helhet kartlagt 28.11 og 01.12.2023 i henhold til Miljødirektoratets instruks for kartlegging av naturtyper etter NiN2, veileder M-2209 (2023). Lokaliteten ble befart til fots av Karen Ferris (BSc Countryside management and outdoor recreation), og NiN-App og Arter for iPad ble brukt for registrering av data. Artsregistreringer ble målt inn ved hjelp av iPadens innebygde GPS-mottaker, som normalt gir en nøyaktighet på 2-4 m. Alle funn (arter og naturtyper) er registrert og sendt inn i de ulike databasene.

Figur 1. Oversikt over område for feltregistreringer vises med rød linje. Kilde: NiN-web.

Funn etter NiN-metodikken

Gjennom feltarbeidet ble det registrert en rekke viktige naturtyper som oppfyller kravene som naturtyper etter NiN2. Innenfor det kartlagte området ble det registrert 14 hule eiker (rosa skravert sirkelpolygon) og to lokaliteter med gammel fattig edelløvskog (større skravert polygon).

Figur 2. Oversikt over registrerte naturtyper i planområdet, etter Miljødirektoratets instruks.

Gammel fattig edelløvskog er, etter NiN-metodikken, en naturtype som omfatter skog i hogstklasse 5, dominert av edelløvtrær på fattig areal. Det er en naturtype med sentral økosystemfunksjon og har en rekke arter knyttet til seg av insekter, sopp og lav. De to lokalitetene som er kartlagt er av moderat størrelse, men har noen variabler som gjør at lokalitetskvaliteten vurderes som høy (skoglokaliteten som ligger mer nord) og svært høy (lokaliteten lengst øst). Begge har også naturtypen hule eiker registrert innenfor sine avgrensninger.

De hule eikene som ble registrert i området står langs kanten av skogen i nord og øst eller nær bebyggelsen i sørvest. De fleste er av stor størrelse, noen er små og hule, mens noen er både store og hule. Hule eiker vurderes, etter NiN-metodikken, som naturtyper med sentral økosystemfunksjon. Det betyr at hule eiker (store eiker, hule eiker og store og hule eiker) er svært viktig som habitat for en rekke arter, spesielt rødlistede og habitatsspesifikke arter av flere organismegrupper som er avhengig av hule eiketrær, som igjen er påvirket av hogst og redusert rekruttering over lang tid (Sverdrup-Thygeson et al, 2011). Eik er det treslaget som anses å huse flest andre arter og disse er ofte knyttet til en rekke ulike variabler som grov sprekkebark, muld i hulrom og død ved.

Hule eiker er en utvalgt naturtype etter «Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven» (§3, Lovdata, 2011). I den defineres hule eiker slik: «Med hule eiker menes eiketrær som har en diameter på minst 63 cm, tilsvarende omkrets på 200 cm, samt eiketrær som er synlig hule og med en diameter på minst 30 cm, tilsvarende omkrets på minst 95 cm. Diameter og omkrets måles i brysthøyde (1,3 m) over bakken. Synlig hule defineres til å være eiketrær med et indre hulrom som er større enn

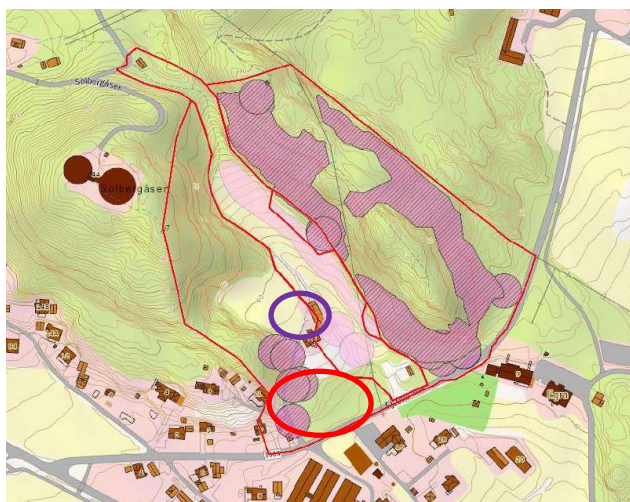
åpningen og der åpningen er større enn 5 cm (...)”. Unntaket er eiker som står i produktiv skog, «mer enn 20 meter fra arealklassene bebygd, åpen fastmark, fulldyrka jord, overflatedyrket jord og innmarksbeite, slik dette til enhver tid er definert i arealressurskartet AR5» (presisering fra Miljødepartementet, 2017).

Ved en tidligere kartlegging i området ble det registrert en slåttemark av lav kvalitet midt i området. Slåttemarka er i en tidlig gjenvekstfase og dominert av økende vegetasjon i busk- og tresjikt. Denne er markert med en svakere rosafarge på figur 2. Slåttemarka er i en gjengroingsfase og har behov for skjøtsel for å forbedre tilstanden. Dersom planer legges for å benytte dette området til utbygging er det viktig å ta hensyn til toppmassene fra slåttemarka, da disse er stedegne og med en lokalt tilpasset frøbank i jorda. Gjenbruk av rene masser (uten fremmede arter) fra anbefales i området, gjerne som blomstereng eller lignende.

Andre funn

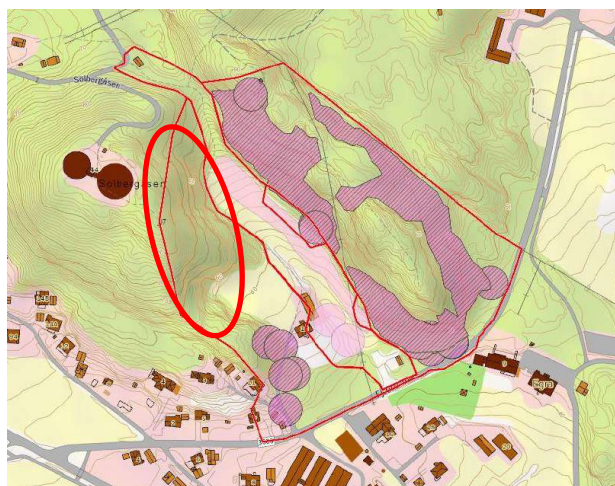
Videre var det i området funnet andre kvaliteter som har betydning for naturmangfoldet, men som ikke er naturtyper som skal tas ut etter NiN-metodikken.

Det var blant annet en rekke store trær som står i sør, ved grusveien som går inn til bolig ved Fjæreveien nummer 13 (se figur 3, markert med rød sirkel). Dette er et område med en god del gjenveksttrær, men også noen større trær som har betydning for naturmangfoldet. Det er blant annet en selje med grov sprekkebark, ca 447 cm i brysthøydeomkrets (bho). Ved basis av denne er det også registrert en liten barlind som er rødlistet som sårbar (VU). Det er en spisslønn på 197 cm i bho, med sprekker i bark. En eik med bho på 197 cm med barksprekker, noen døde greiner og en frisk krone, strekker seg ut over deler av hovedveien, og det står 4 svartor like ved.

Figur 3. Lokalt med store trær (rød sirkel) og stor bjørk (lilla sirkel).

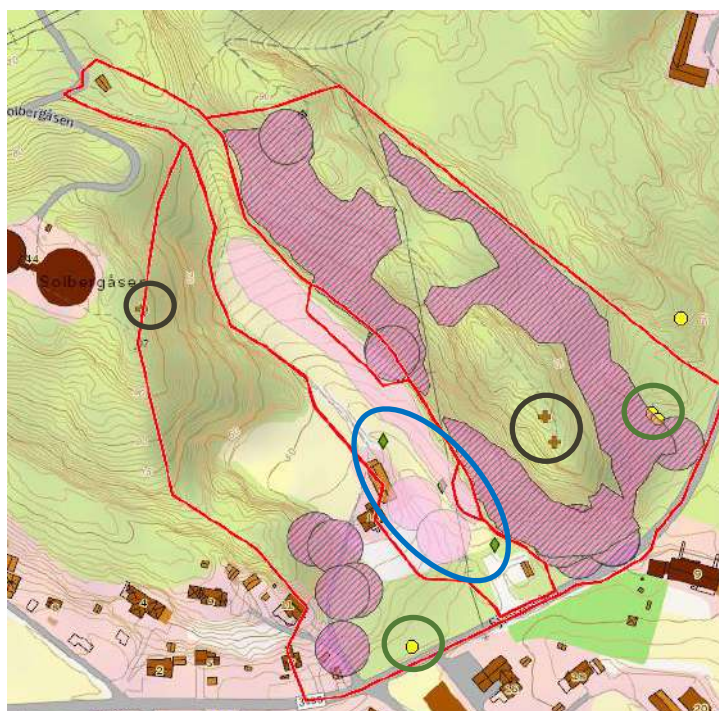
Videre står det en stor bjørk på ca 214 cm i bho, med grove barksprekker på gårdsplassen utenfor låven ved bolig nummer 13. Store, grove bjørketrær kan huse en rekke arter i barksprekken, som knappnålslav og andre epifyttiske arter. Bjørka er markert med lilla sirkel på figur 3.

Figur 4. Markerer området med eldre furudominert skog på Solbergåsen. En gammel edelløvdominertskog forekommer lengst sør innenfor markeringen.

Området markert med rød sirkel i figur 4 er hovedsakelig gammel furuskog i hogstklasse 5, men noen eldre furutrær innimellom. Rett ved avgrensningen mot Solbergåsen ble det registrert en rødlisteart (furustokkjuke). Bunnsjiktet er ellers fattig og dominert av lyng og blåbær. Nederst innenfor markeringen forekommer et lite parti med gammel fattig edelløvskog (for lite til å bli egen polygon) med liggende dødved.

Artsfunn

Gjennom kartleggingen ble det gjort noen artsfunn av rødlistede arter. Det ble blant annet registrert funn av barlind (VU) i sør langs veien, samt to funn i øst, mot veien. Disse er markert med grønn sirkel.

Tre funn av furustokkjuke (nær truet, NT) er gjort øverst på åsene i øst og vest. Disse er markert med brun sirkel.

Fra tidligere kartlegging er det gjort noen registreringer av fremmede arter midt i området. Det er parkslirekne (SE), rødhyll (SE) og platanlønn (SE) og er markert med blå sirkel. Dette er arter med høyt spredningspotensiale som må håndteres aktsomt før en anleggfase for å unngå skader på biologisk mangfold.

2. Referanser

Artsdatabanken (2023) Fremmedartslista 2023. Tilgjengelig fra: <https://artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023?TaxonRank=tv>

Artsdatabanken (2021) Rødliste for arter. Tilgjengelig fra: <https://www.artsdatabanken.no/Rodliste>

Lovdata (2011) Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512>

Miljødepartementet (2017) Presisering om avgrensning av den utvalgte naturtypen «hule eiker» mot eiker som står i produktiv skog. Tilgjengelig fra: <https://www.hule-eiker.no/siteassets/hul-eik/okt-beskyttelse/presisering-av-produktiv-skog-fellesbrev-kld-lmd-02-11-17.pdf>

Miljødirektoratet (2023) Kartleggingsinstruks. Tilgjengelig fra: <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2022/januar/kartleggingsinstruks-kartlegging-av-terrestriske-naturtyper-etter-nin/>

Misfjord, K., Angell-Petersen, S. (2018) Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter. Tilgjengelig fra: <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m982/m982.pdf>

Sverdrup-Thygeson, A., Bratli, H., Brandrud, T. E., Endrestøl, A., Evju, M., Hanssen, O., Skarpaas, O., Stabbetorp, O., Ødegaard, F. 2011. Hule eiker – et hotspot-habitat. Sluttrapport under ARKOprosjektets periode II. - NINA Rapport 710. 47 s.